

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ, ДОШКІЛЬНОЇ, ПОЧАТКОВОЇ
ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційні технології навчання і виховання у закладі вищої освіти
(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь доктор філософії
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

освітня програма / спеціалізація Освітні, педагогічні науки
(код і назва спеціальності)

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

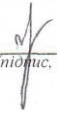
Гарант освітньої програми

(підпис, ініціали, прізвище) Н.В. Кічук

РЕКОМЕНДОВАНО:

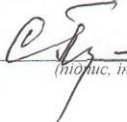
кафедрою загальної педагогіки, дошкільної,
початкової та спеціальної освіти
протокол № 10 від 15 травня 2019 р.

Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище) Д.Г. Іванова

ПОГОДЖЕНО:

Голова науково-методичної ради
педагогічного факультету

(підпис, ініціали, прізвище) С.Д. Пенькова

Розробник програми:

Шевчук Антоніна Семенівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри загальної педагогіки, дошкільної, початкової та спеціальної освіти ІДГУ

Рецензент програми:

Гуменникова Тамара Рудольфівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри суспільно-наукових дисциплін, директор Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»»

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 3	Лекції:	
	10	6
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 90		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 1	Лабораторні заняття:	
Семестр: II	Семінарські заняття:	
	20	4
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 2 - самостійна робота: 4	Консультації:	
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
Мова навчання: українська	Самостійна робота:	
	60	80

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є інноваційні технології навчання і виховання, за допомогою яких майбутні науково-педагогічні кадри будуть здатні до викладання дисциплін на інноваційних засадах.

Метою вивчення дисципліни є: забезпечення теоретичної та практичної підготовки аспірантів як майбутніх викладачів-дослідників до інноваційної діяльності в сучасному закладі вищої освіти та готовності до впровадження інноваційних педагогічних технологій в практику ЗВО та науково-дослідну діяльність.

Передумови для вивчення дисципліни: педагогічна компетентність викладача закладу вищої освіти; педагогічна творчість викладача закладу вищої освіти.

Міждисциплінарні зв'язки: сучасні інформаційні технології у науковій діяльності; генеза новаторських навчально-виховних закладів в Україні; асистентська практика.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант повинен набути нижче означених результатів навчання.

▪ Знати:

– поняття із царини технологізації та інновацій у вищій освіті, педагогічної технології та її основні характеристики;

– гуманні ідеї особистісно-орієнтованої технології навчання і виховання та параметри освітнього процесу в цій технології у вищих закладах освіти;

- генезу ідей технологій розвивального навчання та ієрархію освітніх цілей в інноваційній моделі розвитку критичного мислення;
- сутність поняття інтерактивних методів навчання, характеристики інтерактивних методів формування комунікативної компетентності майбутнього викладача;
- принципи побудови ECTS (Європейська кредитно-трансферна та акумулююча система), трактовку основних понять технології кредитно-модульного і модульно-рейтингового навчання у національній системі вищої освіти;
- основний принцип міжнародного освітнього середовища, характерні риси дистанційного навчання у закладі вищої освіти, філософські складники віртуального навчального середовища Moodle.

▪ Уміти:

- аналізувати наукову і навчальну літературу з проблеми інноваційних технологій навчання і виховання у закладі вищої освіти, інноваційних процесів у вищій школі, виявляти здатність критично оцінювати погляди авторів;
- формулювати переваги інноваційних технологій з позиції гуманної педагогіки, виявляти «за» і «проти» з погляду сучасного викладача і дослідника;
- імплементувати технологію критичного мислення, метод кубування в структуру семінарського/практичного заняття у закладі вищої освіти;
- організовувати багатосторонню комунікацію за допомогою інтерактивних методів, добирати доцільні з них для навчальної діяльності в аудиторних заняттях;
- творчо реалізовувати технологію кредитно-модульного навчання для розробки тематичного змісту навчальної дисципліни, застосовувати самооцінювання професійно спрямованого досвіду;
- трансформувати у навчальну практику окремі технології дистанційного навчання, здатність створювати продукти презентації, проектувати актуальне інформаційно-освітнє середовище закладу вищої освіти.

▪ Комунікація:

- партнерські взаємодіяти в парі, групі майбутніх викладачів, дискутувати у науковому середовищі на позитивній хвилі емоцій;
- виявляти готовність до колегіальної підтримки під час застосування інтерактивних методів;
- коректно виявляти професійну спроможність у відносинах з однокурсниками і викладачем.

▪ Автономність і відповідальність:

- виявляти відповідальну науково обґрунтовану та особистісну незалежність від суджень інших;
- толерантно ставитись до наукових позицій в інноваційних технологіях;
- розвивати вмотивованість до навчальної та наукової діяльності та самостійність у науковому пошуку.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)							
		Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семінарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Технологізація та інноваційність освітньої діяльності у вищій школі	4	2	2				8	2	2	-				12
2.	Тема 2. Особистісно-орієнтована технологія навчання як ознака сучасного ЗВО	4	2	4				8	2	-	2				12
3.	Тема 3. Технології розвивального навчання та розвитку критичного мислення	4	2	4				8	2	2					12
4.	Тема 4. Інтерактивні методи навчання і виховання як універсальні технології формування комунікативної компетентності	4	2	4				10	2	2	-				14
5.	Тема 5. Відкриті технології кредитно-модульного і модульно-рейтингового навчання у ЗВО	4	2	2				10	-	-	-				12
6.	Тема 6. Технології дистанційного навчання як принципово нові можливості здобуття освіти	4	-	4				12	2	-	2				14
	Проміжний контроль							4							4
Всього:		30	10	20				60	10	6	4				80

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Технологізація та інноваційність освітньої діяльності у вищій школі

Розвиток поняття «технологічний підхід в освіті». Наукові основи педагогічної технології (А. Алексюк, Н. Наволокова, О. Пометун, Л. Пироженко, М. Фіцула, М. Чепіль). Технологізація освіти як систематизація навчання, що визначає структуру та зміст діяльності студента. Класифікація педагогічних технологій (за рівнем застосування: загально педагогічні – загально дидактичний рівень, методичні – предметний рівень, локальні – модульний рівень; за ін. параметрами). Основні аспекти педагогічної технології (І. Дичківська).

Інноваційність як одна з ключових компетентностей за концепцією Нової української школи. Інноваційні педагогічні технології у ЗВО як фактор розвитку професійності майбутнього викладача. Інноваційні процеси у вищій освіті. Порівняльна характеристика традиційних та інноваційних технологій навчання у вищій школі. Інформаційно-репродуктивне навчання та традиційні види занять.

Професійно-діяльнісне навчання та інноваційні види занять інтерактивного навчання (проблемна лекція, міні-лекція, семінар-дискусія, тренінг, майстер-клас). Пасивні, активні, інтерактивні методи навчання та моделі «монолог», «діалог», «полілог». Методи інтерактивного навчання як фактори досягнення якості освіти. Дистанційне навчання як навчальне інформаційне середовище нових ЗВО, об'єднаних глобальною віртуальною мережею.

Тема 2. Особистісно-орієнтована технологія навчання як ознака сучасного ЗВО

Сучасна трансформація підходів до організації навчання у вищій школі. Провісники особистісно-орієнтованої освіти – інноваційні технології навчання: з орієнтацією на особистість (гуманістична педагогіка, К. Роджерс; педагогіка співробітництва, С. Френе, В. Сухомлинський, Ш. Амонашвілі), розвивального навчання (Д. Ельконін, В. Давидов), на основі активізації та інтенсифікації діяльності (ігрові технології; проблемне навчання; комунікативне навчання іншомовній культурі).

Технології індивідуалізованого навчання, кооперативного навчання, розвивального освітнього середовища, критичного мислення як педагогічні інновації. Зумовленість запиту на особистісно-орієнтоване навчання у вищій школі швидкоплинною динамікою соціально-економічних змін і ринку праці.

Стрижень технології особистісно-орієнтованого навчання: гуманістична освіта, ідея студентоцентризму, успішний досвід, урахування суб'єктивного досвіду життєдіяльності (сімейний, соціокультурний, світ людей, речей) як фактору розвитку. Цілі та завдання особистісно-орієнтованого навчання. Головні ідеї та основні вимоги до розробки особистісно-орієнтованого навчального процесу.

Основні параметри освітнього процесу в технології особистісно-орієнтованого навчання (філософія освіти, мета, зміст, методика, методологія оцінювання).

Педагогіка партнерства як суб'єктно-суб'єктний підхід до процесу розвитку особистості.

Тема 3. Технології розвивального навчання та розвитку критичного мислення

Гене́за ідей розвивального навчання як активного і діяльни́сного на відміну від пояснювально-ілюстративного. Навчання орієнтоване на зону найближчого розвитку учня (Л. Виготський). Інтенсивний всебічний і гармонійний розвиток (Л.Занков). Розвиток інтелектуальних здібностей та умінь дитини, учень – дослідник-творець, активно діяльни́сний спосіб навчання, на високому рівні складності, швидким темпом, проблемність, варіативність, індивідуальний підхід, розвиток дітей з низьким і високим рівнем навчальних можливостей (Д. Ельконін, В.Давидов). Технологія розвитку критичного мислення як інноваційна модель інтерактивного навчання (Л. Виготський, Дж. Дьюї, М. Коул, Д. Вертч, Л. Брунер), «Таксономія освітніх цілей: сфера пізнання» (Б. Блум, 1956 р.). Ієрархія освітніх цілей, розвитку когнітивної сфери: знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка. Два підходи у розвитку критичного мислення (окремий курс «КМ» та імплементація технології в усі дисципліни). Другий підхід для формування критичного мислення як наскрізного уміння в Новій українській школі. Метод «кубування» як стратегія розвитку критичного мислення молодших школярів. Характеристики критичного мислення людини (самостійність, постановка проблеми, прийняття рішення, аргументованість, соціальність). Якості людини, яка мислить критично.

Тема 4. Інтерактивні методи навчання і виховання як універсальні технології формування комунікативної компетентності

Нова українська школа про комунікативну компетентність. Технологія інтерактивного навчання як технологія взаємодії, співпраці у навчанні, активної партнерської комунікації (О. Пометун, Л. Пироженко). Форми інтерактивного навчання (групові, фронтальні; колективні, кооперативні; ситуативне моделювання; дискусії). Методи співпраці в малих групах як універсальні міні-технології формування комунікативної компетенції (пари; ротаційні трійки; два – чотири – всі разом; карусель; акваріум тощо). Методи колективно-групового виховання і навчання для формування комунікативних та фахових компетенцій (знайомство; вироблення правил; рефлексія; мозковий штурм; мікрофон; криголам; дерево рішень; незакінчені речення; кейс-метод; презентація; ділова гра; інтерв'язія тощо). Метод проектної діяльності. Організація багатосторонньої комунікації у навчальному процесі методами дискусії, ситуативного моделювання, тренінгу тощо. Особливості створення середовища для інтерактивного навчання.

Тема 5. Відкриті технології кредитно-модульного і модульно-рейтингового навчання у ЗВО

Відкриті технології навчання, що характеризують освітній процес ХХІ ст.. Визнання відкритих технологій навчання за Болонською декларацією 1999 р. як один з ключових напрямків інтеграції вищої освіти України до Європейського освітнього простору. Методологічні аспекти організації кредитно-модульного і модульно-рейтингового навчання як альтернативного напрямку освіти на основі індивідуально-диференційованого підходу, забезпечення мобільності студента і конкурентоспроможності майбутнього фахівця. Основні поняття: Європейська кредитно-трансферна та акумулююча система (ECTS); кредитно-модульна система

організації навчального процесу; поєднання модульних технологій та залікових одиниць; кредит ECTS; заліковий кредит; змістовий модуль. Принципи побудови ECTS. Нормативні та вибіркові дисципліни у навчальному плані. Методика побудови модульних програм. Робоча навчальна програма дисципліни. Умови для організації модульного навчання. Аудиторна та самостійна робота студента. Модульно-рейтингова система оцінювання досягнень студента за шкалою ECTS та національною шкалою.

Тема 6. Технології дистанційного навчання як принципово нові можливості здобуття освіти

Створення глобального міжнародного освітнього середовища у світлі Болонського процесу. Принципово нові можливості здобуття освіти з навчальним матеріалом у дидактично уніфікованому й формалізованому вигляді та з можливістю його використання у будь-якому місці, у будь-який час. Сутність дистанційного навчання: індивідуалізований процес передавання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини у спеціалізованому середовищі інноваційних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Характерні риси дистанційного навчання: самостійне використання дистанційного навчання та у поєднанні з традиційними формами здобуття освіти. Moodle – віртуальне навчальне середовище або система управління навчальними ресурсами. Філософія Moodle. Види дистанційних технологій навчання. Дистанційні курси – інформаційні продукти, що є достатніми для навчання за окремими навчальними дисциплінами. Сутність і структура електронного навчального курсу. Сталі характеристики ЕНК. Поняття про сучасне інформаційно-освітнє середовище ЗВО.

5.2. Тематика семінарських занять

Тема 1. Інноваційні педагогічні технології у закладі вищої освіти як фактор розвитку професійності майбутнього викладача

Тема 2. Інноваційність особистісно-орієнтованої технології навчання і виховання

Тема 3. Технологія розвитку критичного мислення як інноваційна модель інтерактивного навчання

Тема 4. Інтерактивні методи навчання і виховання як технології формування комунікативної компетентності

Тема 5. Відкриті технології кредитно-модульного-рейтингового навчання у закладі вищої освіти

Тема 6. Технології дистанційного навчання в сучасному закладі вищої освіти

5.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Види роботи	Кількість годин	Форми звітності
1.	Здійснити оглядовий аналіз основних наукових і навчально-методичних джерел з проблематики інноваційних технологій навчання у закладі вищої освіти	10 (14)	Конспект окремих розділів і пунктів праць різних авторів

2.	Збагатити новими затребуваними ідеями та вимогами розробку особистісно-орієнтованого навчання студента третього тисячоліття	10 (14)	Таблиця основних та додаткових ідей і вимог особистісно-орієнтованого навчання
3.	Відтворити таблицю застосування методу розвитку критичного мислення в логічній послідовності запитань згідно таксономії освітніх цілей	8 (12)	Таблиця в конспекті лекцій
4.	Проаналізувати інтерактивні складники комунікації під час навчання студентів за технологією тренінгу	10 (12)	Презентація в PowerPoint технології тренінгу з виокремленням інтерактивних складників комунікації
5.	Здійснити порівняльний аналіз аудиторної та самостійно-індивідуальної роботи студента на основі робочої навчальної програми дисципліни	10 (12)	Логічно-структурна схема компонентів робочої навчальної програми дисципліни
6.	Віднайти в Інтернеті два-чотири комунікаційних сервіси (платформи) для проведення онлайн занять за технологією дистанційного навчання, описати їх	8 (12)	Стаття з проблеми використання сервісів в практиці навчання (Zoom та інші)
7.	Проміжний контроль	4 (4)	Модульна контрольна робота (захист презентації)
	Разом:	60 (80)	

Тематика індивідуальних (групових) завдань:

1. Підготувати порівняльне повідомлення про традиційні та інноваційні технології навчання у вищій школі, презентувати це у вигляді таблиці за допомогою ІКТ.

2. Оцінити в технології особистісно-орієнтованого навчання ідеї студентоцентризму та педагогіки партнерства як суб'єктно-суб'єктного підходу, виявити суперечності та спільні дотики цих ідей. Проілюструвати свої погляди на практичному прикладі викладання дисципліни.

3. Здійснити імплементацію технології критичного мислення в структуру семінарського/практичного заняття в аудиторії студентів. Сформулювати «за» і «проти» застосування методу «кубування» під час семінарського заняття зі студентами (відтворити у вигляді схеми у двох-чотирьох файлах презентації).

4. Розробити таблицю інтерактивних методів навчання та відповідно вписати складники комунікативної компетентності, що формуються під час застосування кожного методу. Презентувати таблицю за допомогою ІКТ.

5. Оцінити можливості кредитно-модульного та модульно-рейтингового навчання з позиції власної мобільності та реалізації права вибору під час здобуття

вищої освіти, навести реальні та умовні приклади. Викласти у вигляді популярної статті «Відвертість студента».

6. Аргументувати «за» і «проти» технології дистанційного навчання та оцінити власну готовність до застосування технологій дистанційного навчання під час викладання дисциплін у закладі вищої освіти.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю – участь в інтерактивних формах освітньої діяльності.

6.2. Форми проміжного контролю: модульна контрольна робота.

6.2. Форми підсумкового контролю – залік.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Під час поточного контролю оцінюються партнерство, інтерактивність та відповіді аспірантів на семінарських заняттях, результати самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань, а також опрацювання наукової літератури.

Модульний контроль передбачає захист презентації в PowerPoint технології тренінгу з виокремленням інтерактивних складників комунікації.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за національною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за національною шкалою
90-100	зараховано
70-89	
51-69	
26-50	не зараховано
1-25	

Схема розподілу балів

Максимальна кількість балів	70 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з вагомим коефіцієнтом 0,7	30 балів (проміжний контроль) – за результатами виконання індивідуальної роботи
Мінімальний пороговий рівень	35 балів (поточний контроль)	16 балів (проміжний контроль)

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для використання презентацій у навчальному процесі (ноутбук, проектор, інтерактивна дошка). Великі аркуші паперу, маркери, фліпчарт.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основні:

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія: [підруч. для студ., аспірантів та мол. викладачів вищ. навч. закл.]. Київ: Либідь. 1998. 560 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи: підручник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури. Київ: Центр навчальної літератури. 2006. 384 с.
3. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. Київ: Академвидав. 2015. 304 с.
4. Інноваційна діяльність педагога: від теорії до успіху / упор. Г. О. Сиротенко. Полтава. 2016. 124 с.
5. Інтерактивні технології навчання: теорія та методика: посібник / кол. авторів: Пометун О. І., Побірченко Н. С. та ін. Київ. 2008. 93 с.
http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/bitstream/6789/377/1/interakt_tehn_teor_met.pdf
6. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-укл. Н. Наволокова. Харків: Основа. 2010. 167 с. Режим доступу : <http://e-kniga.in.ua>
7. Козлова Г. М. Методика викладання у вищій школі: навч. посібник. Одеса: ОНЕУ, ротапринт. 2014. 200 с.
8. Кремень В. Г. Освіта і наука в Україні – інноваційні аспекти. Стратегія. Реалізація. Результати. Київ: Грамота. 2005. 448 с.
9. Петрук В. А. Інтерактивні технології навчання вищої математики студентів технічних ВНЗ / В. А. Петрук, І. В. Хом'юк, В. В. Хом'юк: навч.-метод. посібник. Вінниця: ВНТУ. 2012. 93 с.
10. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, досвід: метод. посібник. / О. Пометун, Л. Пироженко. Київ: АПН. 2002. 136 с.
11. Прокопів Л. Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навч.-метод. посібник. Івано-Франківськ. 2017. 166 с.
12. Сисоєва С. О. Творчий розвиток фахівців в умовах магістратури: монографія. Київ: ТОВ «Едельвейс». 2014. 131 с.
13. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посібник. Київ: Академвидав. 2006. 352 с.
14. Чепіль М. Педагогічні технології: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / М. М. Чепіль, Н. З. Дудник. Київ: Академвидав. 2012. 224 с.

Додаткові:

15. Енциклопедія освіти / За ред. В. Кременя. Київ: Юніком Інтер. 2008. 1040 с.
16. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології: навч. посібник. Київ: ПЦ «КОМПРИНТ». 2016. 583 с.
https://www.researchgate.net/publication/316190546_Osvitni_tehnologii/citation/download
17. Пехота О. М. Особистісно-орієнтована освіта і технології.
<http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2000/7-1-4.pdf>
18. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: Наук.-метод. посібник. / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко. За ред. О. І. Пометун. Київ: Вид-во А.С.К. 2004. 192 с. https://pedagogika.ucoz.ua/knygy/Suchasnyj_urok.pdf

19. Хом'юк І. В. Зміст та структура курсу «Сучасні педагогічні технології у вищих навчальних закладах» для підготовки докторів філософії. *Наук. вісник Миколаївського нац. ун-ту імені В. О. Сухомлинського. Серія: Педагогічні науки*. Миколаїв: 2018. Вип. № 2. С. 304-309. http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdup_2018_2_59
20. Шевчук А. С. Формування компетентності викладача у царині дистанційного навчання та створення електронного навчального курсу. *Наук. вісник Ізмаїльського держ. гуманіт. унів-ту : зб. наук. праць. Педагогічні науки*. Ізмаїл: РВВ ІДГУ. 2018. Вип. 39. С. 111-117.